

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk (przewodniczący)

SSN Tomasz Artymiuk (sprawozdawca)

SSN Barbara Skoczowska

w sprawie **M.W.**

uniewinnionego od czynu z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.
w dniu 20 października 2025 r.,
kasacji wniesionej przez prokuratora Prokuratury Okręgowej w Kielcach
od prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach
z dnia 28 stycznia 2025 r., sygn. akt IX Ka 1185/23,
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Sandomierzu
z dnia 6 kwietnia 2023 r., sygn. akt II K 353/21,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w Kielcach do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym.**

Tomasz Artymiuk

Jacek Błaszczyk

Barbara Skoczowska

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 kwietnia 2023 r., sygn. akt II K 353/21, Sąd Rejonowy w Sandomierzu uznał M.W. za winnego popełnienia przestępstwa określonego w art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i za to, przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k., wymierzył mu karę 7 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 2 lata (pkt I wyroku).

Nadto, sąd *meriti* orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia w całości szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego W.B. 37.000 zł (pkt II wyroku).

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej od tego orzeczenia przez obrońcę oskarżonego Sąd Okręgowy w Kielcach wyrokiem z dnia 28 stycznia 2025 r., IX Ka 1185/23, „uchylił zaskarżony wyrok w całości” i M.W. od dokonania przypisanego mu czynu uniewinnił.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł prokurator Prokuratury Okręgowej w Kielcach. Zarzucił w niej „wydanie wyroku przez osobę nieuprawnioną do orzekania w osobie sędziego Sądu Okręgowego w Kielcach X. Y., który z chwilą ukończenia 65 roku życia, co nastąpiło 12 czerwca 2021 r., przeszedł w stan spoczynku i z tą chwilą utracił możliwość orzekania”.

W oparciu o ten zarzut oskarżyciel publiczny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Kielcach w postępowaniu odwoławczym.

Kasację tę poparł w całości pismem z dnia 19 marca 2025 r. (data wpływu do sądu) pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego W.B., natomiast w pisemnej odpowiedzi na kasację obrońca oskarżonego M.W. wniósł o pozostawienie jej bez rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Podniesiony w kasacji prokuratora zarzut wystąpienia na etapie postępowania odwoławczego bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. jest oczywiście zasadny. Umożliwiło to uwzględnienie kasacji w całości na posiedzeniu bez udziału stron w oparciu o przepis art. 535 § 5 k.p.k.

Przed przystąpieniem do wyjaśnienia powodów wydania wyroku kasatoryjnego na wstępie konieczne jest odniesienie się do stanowiska wyrażonego w odpowiedzi na kasację przez obrońcę oskarżonego, który podniósł, że kasacja

oskarżyciela publicznego została wniesiona przed terminem wynikającym z art. 524 § 1 k.p.k. w związku z czym nie powinna być przyjęta.

Jest to twierdzenie całkowicie nieuprawnione.

Po wydaniu przez Sąd Okręgowy w Kielcach zaskarżonego wyroku prokurator, z zachowaniem terminu wynikającego z art. 524 § 1 zdanie drugie k.p.k., w dniu 29 stycznia 2025 r. złożył wniosek o doręczenie wyroku sądu *ad quem* wraz z uzasadnieniem (k. 897). Pismem z dnia 6 lutego 2025 r. (k. 898), doręczonym Prokuraturze Okręgowej w Kielcach w dniu 10 lutego 2025 r. (k. 910) Sąd Okręgowy w Kielcach poinformował, że SSO X. Y. przeszedł w stan spoczynku, w związku z czym uzasadnienie wyroku nie zostanie sporządzone.

Nie ulega wątpliwości, że przedmiotowe pismo – w związku z podniesionymi w nim zaskargami – jest formą zastępującą uzasadnienie wyroku, które przecież w realiach tej sprawy nie zostało i nigdy nie zostanie sporządzone. Tylko taka interpretacja odpowiedzi sądu na złożony w trybie art. 524 § 1 zdanie drugie k.p.k. wniosek strony gwarantuje możliwość skorzystania przez nią z przysługujących jej uprawnień.

Uwzględniając powyższe stwierdzić więc należy, że wniesiona przez oskarżyciela publicznego kasacja zasadnie uznana została – zarządzeniem z dnia 3 marca 2025 r., IX WKK 24/25 (k. 922) – za odpowiadającą warunkom formalnym, gdyż jej złożenie nastąpiło w terminie 30 dni od daty poinformowania strony o niemożliwości sporządzenia uzasadnienia wyroku, a tym samym i doręczenia tego wyroku wraz z uzasadnieniem.

Przechodząc do motywów wydanego w niniejszej sprawie rozstrzygnięcia w pełni zgodzić należy się ze skarżącym, że sędzia X. Y. z dniem 12 czerwca 2021 r., a więc po ukończeniu w tym dniu 65 roku życia, przeszedł z mocy prawa w stan spoczynku i z tą chwilą utracił możliwość orzekania. Powyższe wynikało z faktu niezłożenia przez niego w terminie (w tym wypadku do dnia 12 grudnia 2020 r.) oświadczenia, o którym mowa w art. 69 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j.: Dz. U. z 2024 r., poz. 334 ze zmianami – dalej w tekście u.s.p.).

W tym przedmiocie Sąd Najwyższy wypowiadał się już wielokrotnie, konsekwentnie uznając, że z uwagi na powyższe zaskargi orzeczenia wydane przez

Sąd Okręgowy w Kielcach z udziałem w składzie X. Y. po dniu 12 czerwca 2021 r. dotknięte są uchybieniem mającym postać bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. – w wydaniu orzeczenia brała udział osoba nieuprawniona. Takie stanowisko wyrażono w wyrokach: z dnia 19 czerwca 2024 r., III KK 111/24; z dnia 17 września 2024 r., III KK 385/24; z dnia 18 grudnia 2024 r., III KK 400/24; z dnia 27 maja 2025 r., III KK 196/25; z dnia 25 czerwca 2025 r., III KK 295/25; z dnia 26 czerwca 2025 r., III KK 211/25; z dnia 27 czerwca 2025 r., III KK 212/25; z dnia 9 lipca 2025 r., III KK 234/25 i III KK 395/24; z dnia 13 sierpnia 2025 r., III KK 183/25 i III KK 274/25; z dnia 18 września 2025 r., III KK 214/25.

Sąd Najwyższy w obecnym składzie stanowisko to w całej rozciągłości podziela i do niego się w tym miejscu odwołuje uznając za zbędne powielanie w niniejszym uzasadnieniu przedstawionej w tych orzeczeniach argumentacji.

Zgodzić należy się również z autorem kasacji co do braku znaczenia prawnego „orzeczeń” wydawanych, w związku z odwołaniem sędziego X. Y. od decyzji Krajowej Rady Sądownictwa, przez Izbę Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego i to nie tylko w związku z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) z dnia 21 grudnia 2023 r., (C-718) w sprawie *X. Y. przeciwko Krajowej Radzie Sądownictwa*, w którym TSUE odmówił udzielenia odpowiedzi na pytanie prejudycjalne zadane przez wskazaną wyżej Izbę Sądu Najwyższego właśnie w omawianej sprawie wskazując, że wydanie takiego orzeczenia jest niedopuszczalne, albowiem wniosek został złożony przez skład orzekający Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, który nie stanowi „sądu” w rozumieniu art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, lecz także z wyrokiem tego Trybunału z dnia 4 września 2025 r., (C-225/22) w sprawie *„R” S.A. przeciwko AW „T” sp. z o.o.*, w którym TSUE doprecyzował, że z uwagi na sposób i tryb powołania sędziów do tej Izby, organ ten nie posiada statusu niezawisłego i bezstronnego sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy w rozumieniu art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej w związku z art. 47 akapit drugi Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, a jego orzeczenia należy uznać za niebyłe.

Podsumowując, ponieważ X. Y. nie złożył w terminie oświadczenia o woli dalszego zajmowanie stanowiska sędziego, z dniem ukończenia 65 roku życia nastąpił skutek materialnoprawny polegający na jego przejściu w stan spoczynku.

Dopiero w sytuacji, gdyby przedmiotowy wniosek był złożony w przepisanej ustawą terminie, to do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w tym zakresie sędzia pozostawałby w służbie (art. 69 § 1b zdanie trzecie u.s.p.).

Ta ostatnia regulacja ma przy tym niebagatelne znaczenie w odniesieniu do tych sędziów, którzy dopełnili obowiązku złożenia tego rodzaju oświadczenia dołączając do niego zaświadczenie stwierdzające, że są zdolni, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego, wydane na zasadach określonych dla kandydata na stanowisko sędziowskie, nie kierując go jednak bezpośrednio do Krajowej Rady Sądownictwa.

Sąd Najwyższy podtrzymuje pogląd wyrażony w uzasadnieniu powołanego już wyżej wyroku z dnia 18 września 2025 r., III KK 214/25, ale też w wielu innych swoich wcześniejszych orzeczeniach, że Krajowa Rada Sądownictwa ukształtowana w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) nie jest organem tożsamym z organem konstytucyjnym, którego skład i sposób wyłaniania reguluje Konstytucja RP, w szczególności w art. 187 ust. 1 (zob. np. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, OSNK 2022, z. 6, poz. 22). W związku z tym zasadnie w tym wyroku stwierdzono, że *„powyższe uprawnia zatem do wyrażenia stanowiska, że skoro KRS w składzie ukształtowanym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. nie jest organem, o którym mowa w Konstytucji RP, to decyzje tego organu o niewyrażeniu zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego, nie mogą wywoływać skutku w postaci przejścia sędziego w stan spoczynku. Uznać bowiem w takiej sytuacji należy, że skoro sędzia złożył w terminie stosowne oświadczenie o woli dalszego zajmowania stanowiska, a nie ma organu w postaci KRS ukształtowanej zgodnie z Konstytucją RP, to do czasu – ale nie później niż do 70 roku życia (art. 69 § 3 u.s.p.) - aż odpowiednią decyzję podejmie organ ukształtowany zgodnie z Konstytucją RP, w istocie rzeczy trwa postępowanie związane z dalszym zajmowaniem stanowiska sędziego po ukończeniu przez niego wieku 65 lat i sędzia taki pozostaje na dotychczasowym stanowisku do czasu prawomocnego zakończenia tego postępowania. Nie sposób bowiem w takiej sytuacji twierdzić, że zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego nie wyraził >> organ konstytucyjny<<”*.

Rzecz jasna, powyższe rozważania nie mają odniesienia do X. Y., który – co już wielokrotnie wyżej wskazywano – terminowi z art. 69 § 1 u.s.p. uchybił.

Stwierdzenie, że zaskarżony wyrok dotknięty jest uchybieniem z art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k., implikowało jego uchylenie w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Kielcach, który procedując powtórnie rozpozna raz jeszcze apelację wniesioną przez obrońcę oskarżonego M.W.

Z powołanych w tym uzasadnieniu powodów orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.

Tomasz Artymiuk Jacek Błaszczuk Barbara Skoczowska

[WB]

[r.g.]